

FARG'ONA VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI
(2021-yil yanvar-fevral oyi uchun dastlabki ma'lumot)

Viloyatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2021-yil yanvar-fevral oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 212,9 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2020-yilning mos davriga nisbatan 32,5 mln. AQSh dollariga ko'paydi yoki 118,0 %ga teng bo'ldi.

	2020- yil mln.AQSh doll.	2021-yil mln.AQSh doll.	O'sish sur'ati, %da	Jamiga nisbatan, %da
Tashqi savdo aylanmasi	180,4	212,9	118,0	x
Eksport 	73,2	72,2	98,6	100,0
 <i>tovarlar</i>	71,5	71,9	100,6	99,6
 <i>xizmatlar</i>	1,7	0,3	16,9	0,4
Import 	107,2	140,7	131,2	100,0
 <i>tovarlar</i>	106,8	139,9	130,9	99,4
 <i>xizmatlar</i>	0,4	0,7	215,7	0,6
Saldo	-34,0	-68,5	x	x

Ma'lumot uchun: respublika tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keying o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSA da eksport hajmi 72,2 mln. AQSh dollariga (1,4 %ga kamaydi) va import hajmi 140,7 mln. AQSh dollariga (o'sish sura'ti 131,2 %) yetdi. Hisobot davrida – 68,5 mln. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

**FARG'ONA VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO
AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN
DAVLATLAR**
(2021 yil yanvar-fevral, mln. AQSH dollari, ulushi, %da)

**Xitoy Xalq
Respublikasi**

TSA -62,0
Eksport – 17,2
Import – 44,8

**Rossiya
Federatsiyasi**

TSA– 35,7
Eksport – 14,5
Import – 21,2

Qozog'iston

TSA – 31,0
Eksport – 2,5
Import – 28,5

Qirg'iziston

TSA – 12,8
Eksport – 5,4
Import – 7,4

Turkmaniston

TSA – 11,8
Eksport – 0,07
Import – 11,8

Turkiya

TSA – 11,6
Eksport – 6,3
Import – 5,3

Polsha

TSA – 5,3
Eksport – 4,7
Import – 0,6

Koreya Respublikasi

TSA – 5,2
Eksport -1,0
Import – 4,2

Pokiston

TSA – 4,1
Eksport -4,1
Import – 0,02

Tojikiston

TSA – 3,9
Eksport – 1,3
Import – 2,6

So'nggi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilishda, eksportni qo'llab-quvvatlash, import o'rnini bosuvchi

tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida, eksport tarkibida sezilarli o'zgarishga erishildi.

Farg'ona viloyatning, jahonning 65 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Xitoy Xalq Respublikasida (29,1 %), Rossiya Federatsiyasida (16,8 %), Qozog'istonda (14,6 %), Qirg'iz Respublikasida (6,0 %), Turkmanistonda (5,6 %), Turkiyada (5,4 %), Polsha (2,5 %) va Koreya Respublikasida (2,4 %) qayd etilgan.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, qo'shni davlatlar Qozog'iston va Qirg'iz Respublikalari bilan TSA da so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSA Qirg'iz Respub. Tojikiston va Turkmaniston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda.

Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Rossiya, Xitoy, Koreya Respublikasi va Turkiya davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor-davlatlar orasidan oltita davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, XXR (62,0 mln. AQSh dollari), Rossiya Federatsiyasi (35,7 mln. AQSh dollari), Qozog'iston (31,0 mln. AQSh dollari), Qirg'iz Respub. (12,8 mln. AQSh

dollari), Turkiya (11,6 mln. AQSh dollari) va Turkmaniston (11,8 mln. AQSh dollari) shular jumlasidandir. Qolgan 14 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

**DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI
DINAMIKASI**
(yanvar-fevral oylari, mln. AQSH dollari)

Davlatlar	2019-y.	2020-y.	2021-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	47,1	51,5	62,0
Eksport	14,9	11,7	17,2
Import	32,2	39,8	44,8
Rossiya Federatsiyasi	49,7	33,7	35,7
Eksport	15,1	13,5	14,5
Import	34,6	20,2	21,2
Qozog'iston	40,2	25,6	31,0
Eksport	0,9	4,6	2,5
Import	39,3	21,0	28,5
Qirg'iz Respublikasi	5,5	19,9	12,8
Eksport	2,0	14,7	5,4
Import	3,5	5,2	7,4
Turkmaniston	0,4	0,7	11,8
Eksport	0,01	0,01	0,07
Import	0,4	0,7	11,8
Turkiya	12,6	16,4	11,6
Eksport	7,8	9,0	6,3
Import	4,7	7,4	5,3
Polsha	4,7	2,8	5,3
Eksport	3,5	2,7	4,7
Import	1,2	0,06	0,6

Koreya Respublikasi	7,0	5,3	5,2
Eksport	2,8	2,1	1,0
Import	4,2	3,2	4,1
Pokistan	0,5	0,1	4,1
Eksport	0,3	0,1	4,1
Import	0,2		0,02
Tojikiston	2,7	3,1	3,8
Eksport	0,3	1,6	1,3
Import	2,4	1,5	2,6
Afg'oniston	2,4	2,6	3,0
Eksport	2,4	2,6	3,0
Import	-	-	-
Misr	-	3,6	2,4
Eksport	-	3,6	2,4
Import	-	0,01	0,03
Ekvador	0,3	0,9	2,3
Eksport	-	-	-
Import	0,3	0,9	2,3
Chehiya	0,5	0,2	2,1
Eksport	0,3	0,2	0,2
Import	0,2	0,02	1,9
Germaniya	8,4	1,1	2,0
Eksport	0,4	0,2	0,3
Import	8,0	0,9	1,7
Vyetnam	0,04	0,4	1,6
Eksport	0,04	0,4	1,6
Import			0,05
Bangladesh	5,5	0,4	1,5
Eksport	5,5	0,4	1,5
Import			
Litva	2,5	0,3	1,3

Eksport	0,2	-	0,1
Import	2,3	0,3	1,2
Peru	-	0,3	1,1
Eksport	-	0,3	1,1
Import	-	-	

FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI
(yanvar-fevral 2021- yil)

Hududlar	2020-y. mln. AQSH doll	2021-y. mln. AQSH doll	O'sish sur'ati, % da
Jami:	180,4	212,9	118,0
Farg'ona sh.	29,0	31,0	106,8
Qo'qon	31,8	53,6	168,6
Quvasoy	6,2	6,1	99,0
Marg'ilon	11,9	12,7	107,0
<i>tumanlar</i>			
Oltiariq	9,5	4,6	48,3
Qo'shtepa	3,4	9,4	274,6
Bag'dod	1,9	2,1	111,3
Buvayda	3,2	2,3	72,2
Beshariq	4,0	4,6	115,7
Quva	4,6	5,0	109,1
Uchko'prik	19,4	25,8	132,8
Rishton	2,5	1,9	73,4
So'x	0,7	0,9	143,6
Toshloq	21,3	20,4	95,7

O'zbekiston	5,8	2,2	37,5
Farg'ona	13,4	8,2	61,1
Dang'ara	7,9	7,6	96,2
Furqat	1,7	1,4	83,2
Yozyovon	2,1	12,9	619,7

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Qo'qon shahri **25,2 %** ulush bilan **53,6 mln.** AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng quyi ulushni So'x tumani **0,4 %** ulush bilan **0,9 mln.** AQSh dollarini tashkil etdi.

FARG'ONA VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLAR DINAMIKASI
(yanvar-fevral, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2021-yil yanvar–fevral oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 45,8 %ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2020-yilga nisbatan 13,8 %ga oshgan.

Boshqa xorijiy davlatlarning TSAsi 2021-yil yanvar oyida 2020-yilning mos davriga nisbatan (22,0 %) ko'paydi va jami TSA dagi ulushi 54,2 %ni tashkil etdi.

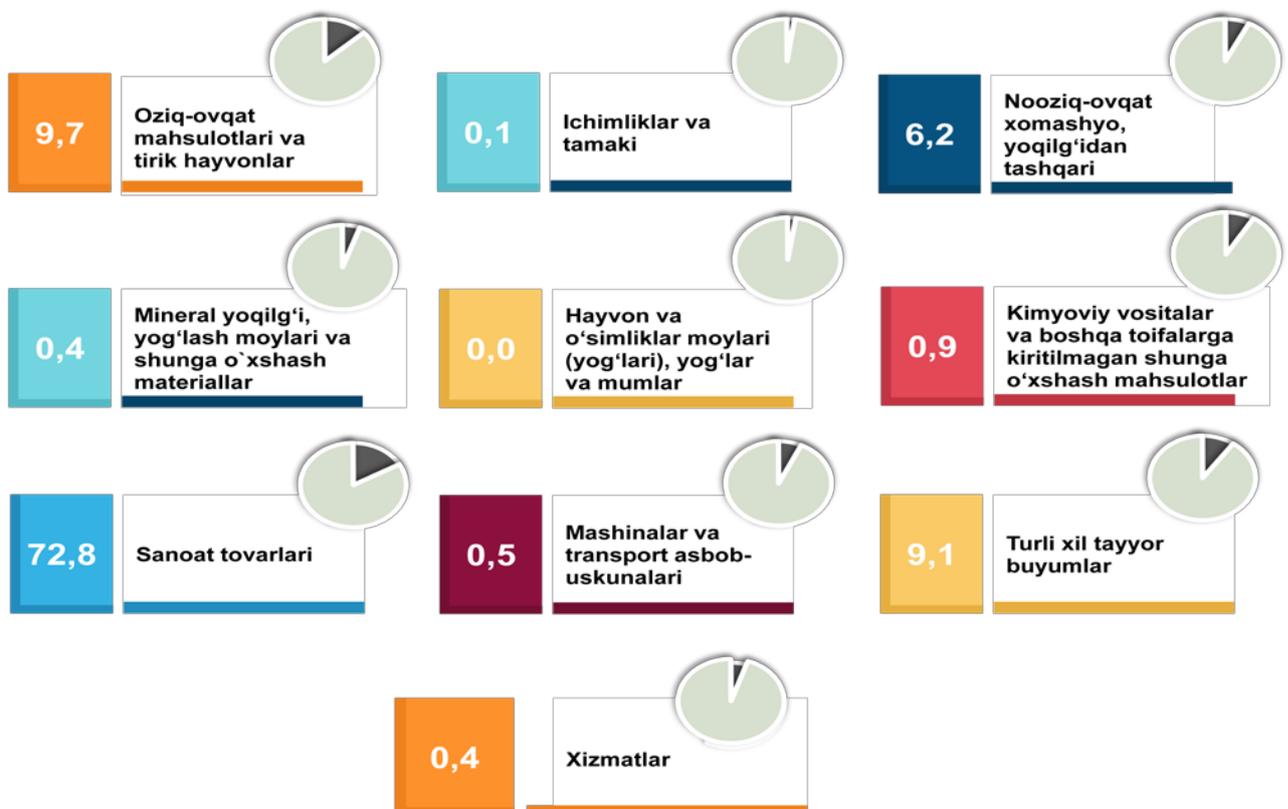
FARG'ONA VILOYATNING EKSPORTI (2021-yil yanvar-fevral oylari)

2021 yilning yanvar-fevral oylarida viloyatning eksportyorlar soni 260 tani tashkil etib, ular tomonidan 72,2 mln. AQSh dollari qiymatidagi (2020-yilning mos davriga nisbatan 1,4 %ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 89,5 %ni tashkil etib, ular asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (72,8 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (9,7 %), nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (6,1 %) hamda kimyoviy vositalar (0,9 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2021 yil yanvar-fevral, ulushi, % da)

Tovar va xizmatlar eksporti dinamikasi tahliliga ko'ra, 2021-yilning yanvar-fevral eksport qilingan tovarlar va xizmatlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 0,9 mln. AQSh dollariga kamaydi.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA EKSPORT TARKIBI
(2021 yil yanvar-fevral)

XSST tarkibi	mln. AQSh dollari		O'tgan yilga nisbatan,% da		Umumiy hajmga nisbatan,% da	
	2020 yil	2021 yil	2020 yil	2021 yil	2020 yil	2021 yil
Jami eksport	73,2	72,3	114,5	98,6	100	100
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	13,9	7,0	107,1	50,2	19,0	9,7
Ichimliklar va tamaki	0,05	0,05	205,9	107,5	0,1	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	10,0	4,5	410,0	45,0	13,6	6,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1,4	0,3	72,7	18,8	2,0	0,4
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0	0,0	100	137,1	0,0	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	1,9	0,7	366,1	36,3	2,6	0,9
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	40,7	52,6	94,9	129,0	55,6	72,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	0,2	0,3	240,8	219,1	0,2	0,5
Turli xil tayyor buyumlar	3,4	6,6	190,4	192,7	4,6	9,1

Xizmatlar	1,7	0,3	135,1	16,9	2,3	0,4
-----------	-----	-----	-------	------	-----	-----

Boshqa mamlakatlarga eksportning yo'nalishi bo'yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoqda. Xususan, MDH mamlakatlariga eksportning asosiy qismi oziq-ovqat mahsulotlari hissasiga to'g'ri kelmoqda, keyingi o'rinlarda eksport hajmi bo'yicha asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari, turli xil tayyor buyumlar hamda mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallarga to'g'ri kelmoqda.

2021-yil yanvar-favral oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o'zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta'kidlash joizki, 2020-yilning yanvarga nisbatan, mashina va asbob-uskunalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlaridan tashqari barcha tovar guruhlarida pasayish kuzatildi.

EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar-fevral, % da)

XSST tarkibi	2019-y.	2020-y.	2021-y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	20,3	19,0	9,7
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,1	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	3,8	13,6	6,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	3,1	2,0	0,4
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0	0,0	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	0,8	2,6	0,9
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	67,1	55,6	72,8

Mashinalar va transport asbob-uskunolari	0,1	0,2	0,5
Turli xil tayyor va boshqa buyumlar	2,8	4,6	9,1
Xizmatlar	2,0	2,3	0,4

**XSST BO'LIMI BO'YICHA MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI
(2021 yil yanvar-fevral)**

XSST bo'limi nomi	mln. AQSh dollari	2020-yilning mos davriga nisbatan, %da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	3,2	30,4
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2,8	176,2
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)		
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	0,4	689,8
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	0,05	927,3
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	0,05	102,5
Tamaki va tamaki mahsulotlari		
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	3,0	141,0
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	0,5	8,1
Metall rudalari va metall parchalari		
Qog'oz massasi va makulatura	0,4	49,0
Moy olinadigan urug'lar va mevalar	0,5	161,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	0,3	18,8
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)		
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	0,06	28,7 m
Organik kimyo moddalari		
O'g'itlar	0,5	25,2
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	0,05	100

Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	50,6	126,8
Metalldan tayyorlangan buyumlar	0,07	53,0
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	1,7	342,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar	0,2	354,3
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyot qismlari	0,04	100
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	4,5	216,2
Poyabzal	0,9	127,3
Har xil tayyor buyumlar	1,0	160,2

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTINING HAJMLAR (2021 –yil yanvar-fevral)

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2019-yil yanvar-fevral 37,1 %dan 2021-yil yanvar-fevraliga nisbatan 34,2 %ga yetdi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 62,9 %dan 65,8 %ni tashkil etdi.

2020-yilning yanvar-fevral oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Xitoy Xalq Respublikasi (23,8 %), Rossiya Federatsiyasi (20,0 %), Q'rg'iz Respublikasi (7,5%), Qozog'iston (3,4 %), Turkiya (8,7%), Polsha (6,5 %), Afg'oniston (4,2 %) va Pokiston (5,6 %) davlatlari saqlanib qolmoqda, hamda ularning jami eksportdagi ulushi 79,7 %ni tashkil etmoqda.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2021-yil yanvar-fevral,%da)

Xitoy Xalq Respublikasi

23,8 %

Rossiya Federatsiyasi

20,0 %

Turkiya

8,7 %

Qirg'iziston

7,5 %

Polsha

6,5 %

Pokiston

5,6 %

Afg'aniston

4,2 %

Qozog'iston

3,4 %

Tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha yettita asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasi eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlikni oldi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha geografiyasi 2020-yilning mos davriga nisbatan 39 davlatdan 48 davlatga ko'paydi.

**FARG'ONA VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA
AMALGA OSHIRGAN EKSPORT HAJMI VA O'SISH SURA'TLARI
(yanvar-fevral)**

Davlatlar	Mln.AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2020-y.	2021-y.	2020-y.	2021-y.	2020-y.	2021-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	11,7	17,2	78,6	146,9	1	1
Rossiya Federtsiyasi	13,5	14,5	89,4	107,1	3	2
Turkiya	9,0	6,3	115,5	69,9	4	3
Qirg'iz Respublikasi	14,8	5,4	7,4 m	36,7	2	4
Polsha	2,7	4,7	76,9	173,3	7	5
Pokiston	0,1	4,1	34,7	41 p	19	6
Afg'oniston	2,6	3,0	108,7	116,9	8	7
Qozog'iston	4,6	2,5	4,8 p	54,2	5	8
Misr	3,6	2,4	100,0	65,8	6	9
Vyetnam	0,5	1,6	10,3 m	3,5 p	14	10
Bangladesh	0,4	1,5	7,2	3,6 p	15	11
Braziliya	0,0	1,3		100,0	20	12
Tojikiston	1,6	1,3	5,7 m	83,4	10	13
Peru	0,3	1,1	100,0	3,7 p	17	14
Koreya Respublikasi	2,1	1,0	75,0	48,6	9	15
Ukraina	1,3	0,3	214,4	27,8	11	16
Latviya	0,1	0,3	111,2	226,0	18	17
Hindiston	1,1	0,3	13,6 m	30,5	12	18
Belgiya	0,4	0,3	61,8	85,0	16	19
Portugaliya	0,6	0,3	144,1	46,1	13	20

Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan oziq-ovqat mahsulotlari, yengil sanoat va shunga o'xshash materiallar, material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari hamda turli xil tayyor buyumlar kiradi.

**FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR
KESIMIDA EKSPORT HAJMI**
(yanvar-fevral 2021- yil)

Hududlar	2020-y. mln. AQSH doll	2021-y. mln. AQSH doll	O'sish sur'ati, % da
<i>Jami:</i>	73,2	72,3	98,6
Farg'ona sh.	5,5	3,9	71,1
Qo'qon	17,0	20,9	123,0
Quvasoy	2,8	1,0	34,8
Marg'ilon	2,1	1,4	69,6
<i>tumanlar</i>			
Oltiariq	6,2	0,9	14,7
Qo'shtepa	0,6	6,1	1096,3
Bag'dod	0,9	1,0	120,2
Buvayda	2,5	1,2	49,0
Beshariq	2,2	2,6	119,1
Quva	3,4	3,3	97,3
Uchko'prik	3,2	6,0	184,3
Rishton	1,7	1,5	88,7
So'x	0,5	0,3	49,2
Toshloq	18,4	17,7	96,4
O'zbekiston	0,8	0,4	52,8
Farg'ona	1,7	1,6	93,9
Dang'ara	1,7	1,0	59,0

Furqat	1,4	0,9	59,4
Yozyovon	0,4	0,3	70,6

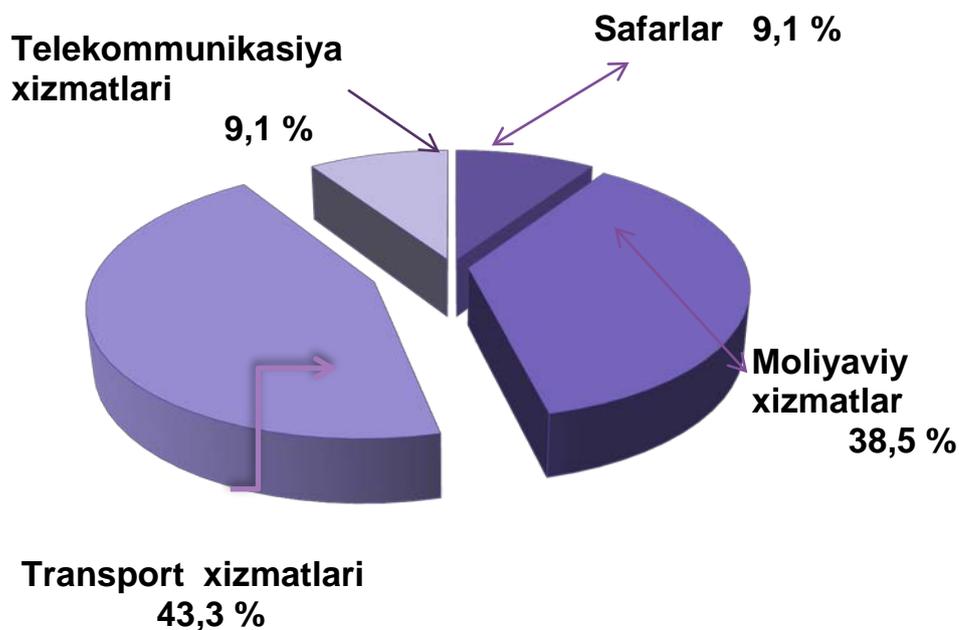
Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Qo' qon shahri 28,9 % ulush bilan 20,9 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat eksporti tarkibida eng quyi ulushni So'x tumani **0,3 %** ulush bilan **0,3** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI
(2021 –yil yanvar-fevral, ulushi, %da)

Xizmatlar eksporti hajmi 0,3 mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 0,4 %ini tashkil etib, 2020-yilning mos davriga nisbatan 83,1 %ga kamayganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport (43,3 %) va moliyaviy (38,5 %) xizmatlari hissasiga to'g'ri kelgan. Shu bilan birga telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (9,1 %), safarlar bilan bog'liq xizmatlar (9,1 %) ni tashkil etgan.

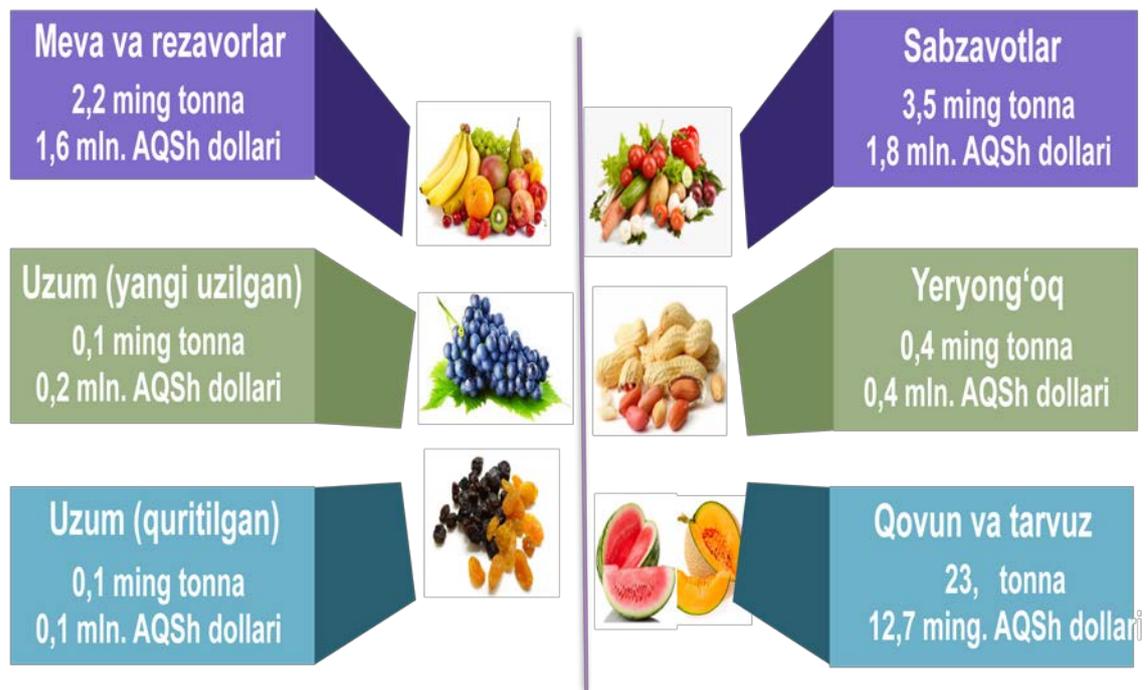

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 4,1 mln. dollar qiymatidagi 6,3 ming tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilingan. Bunda 2020-yilning mos davriga nisbatan 8,2 mln. AQSh dollarida pastlashish kuzatilib, 66,9 %ga kamaydi. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 1,8 mln. AQSh dollariga teng 3,5 ming tonna sabzavot, shuningdek 1,6 mln. AQSh dollari qiymatidagi 2,2 ming tonna meva va rezavorlar eksport qilindi.

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan meva va sabzavotlarning ulushi 5,8 %ni tashkil etdi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Rossiya Federatsiyasi (36,6 %), va Qozog'iston (28,9 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

**MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT
GEOGRAFIYASI
(yanvar-fevral)**

Davlatlar	2020-yil			2021-yil		
	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi*, % da	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi*, % da
Rossiya Federatsiyasi	4,1	2,7	21,8	1,8	1,5	36,6
Qozog'iston	8,0	3,9	32,0	2,2	1,2	28,9
Qirg'iz Respublikasi	7,4	5,1	41,7	1,2	0,4	9,1
Afg'oniston	0,1	0,1	0,5	0,4	0,3	8,2
Pokiston	0,1	0,1	0,6	0,4	0,3	7,9
XXR	0,0	0,0	0,2	0,2	0,1	3,6
Bo'shqalar	0,4	0,4	3,2	0,2	0,2	5,7

*-qiymat ifodasidan

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida paxtadan yigirilgan ip (77,0 %), paxta gazlamalari (9,8 %) hamda tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (8,1 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan 137 turdagi to'qimachilik mahsulotlari dunyoning 39 ta davlatiga eksport qilindi.

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining kamayishi bevosita paxta xomashyosi o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlarning natijasi ekanini ko'rish mumkin. Jumladan, joriy yilda 55,6 mln. AQSh dollarlik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 76,9 %ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 29,1 %ga ko'paydi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI
(yanvar-fevral, mln. AQSH dollari)

Viloyatning to'qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulotlar eksportini rag'batlantirish borasidagi amaliy ishlari najjasida, mamlakatimizning ushbu sohadagi salohiyati oshib bormoqda.

To'qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Xitoy Xalq Respublikasi (16,8 mln. AQSh dollari, ulushi 30,2 %), Rossiya Federatsiyasi (11,9 mln. AQSh dollari, uluhi 21,3 %) va Turkiya (4,9 mln.AQSh dollari, ulushi 8,9 %) davlatlari hissasiga to'g'ri keldi.

DAVLATLAR KESIMIDA TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI
(yanvar-fevral , mln AQSH dollari)

Davlatlar	2019-y.	2020-y.	2021-y.
XXR	16,0	11,2	16,8
Rossiya Federatsiyasi	10,5	8,5	11,9
Turkiya	4,7	8,6	4,9
Polsha	2,6	2,7	4,6
Pokiston	0,0	0,0	3,8
Misr	1,1	3,6	2,4
Qirg'iz Respublikasi	0,2	0,8	1,8
Bangladesh	3,5	0,4	1,5
Braziliya	0,0	0,0	1,3
Peru	0,0	0,3	1,1
Koreya Respublikasi	0,9	1,7	1,0
Vyetnam	1,3	0,0	0,5

Hindiston	0,0	1,1	0,3
Ukraina	0,5	0,8	0,3
Belgiya	0,1	0,4	0,3

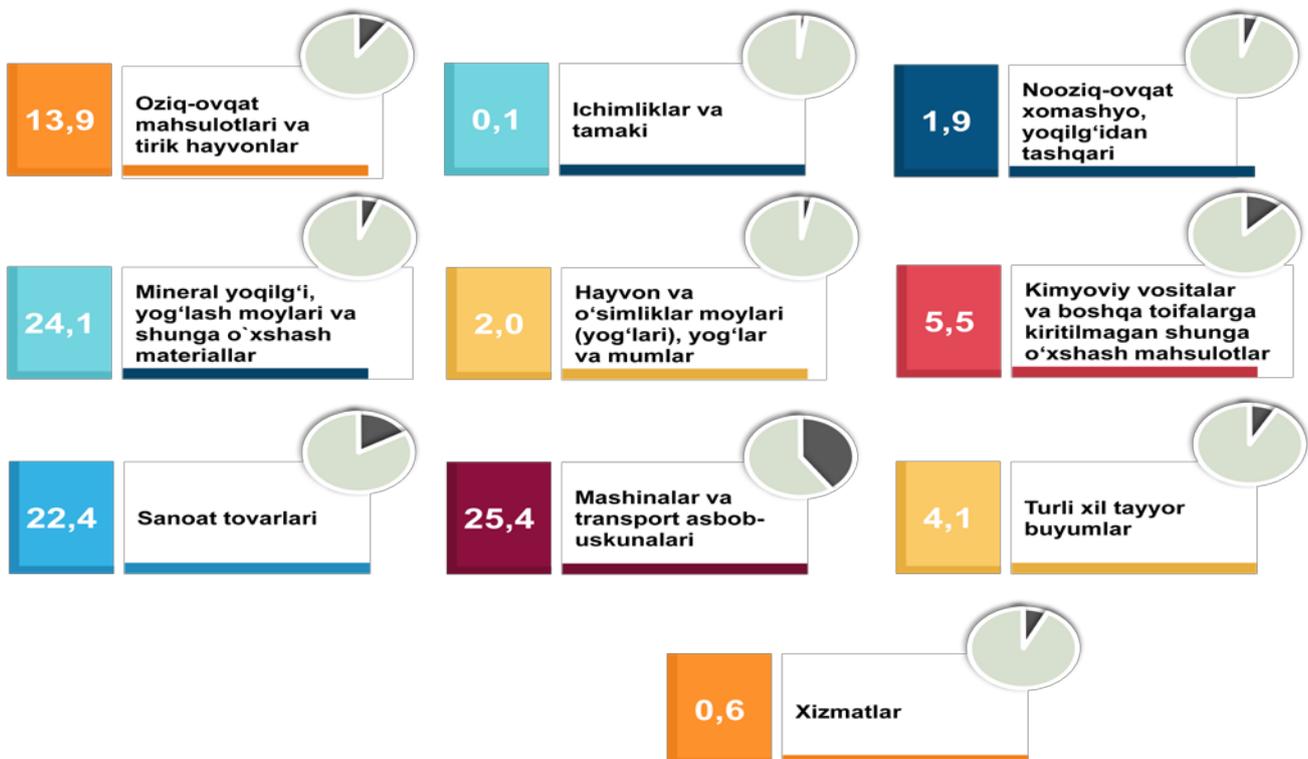
FARG'ONA VILOYATINING IMPORTI **(2021-yil yanvar-fevral)**

2021-yil yanvar-fevral oyida import hajmi 140,7 mln. AQSh dollarini va 2020-yilning mos davriga nisbatan 131,2 %ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashina va asbob uskunalari (25,4 %), mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (24,1 %), oziq-ovqat mahsulotlari (13,9 %) hamda kimyoviy vositalar (5,5 %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'LIMI BO'YICHA IMPORT TARKIBI **(2021-yil, yanvar-fevral, ulushi, %da)**

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2021-yilning yanvar-fevral oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 33,9 mln. AQSh dollariga ko'paydi va 139,8 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 0,9 mln. AQSh dollariga yetdi.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORT TARKIBI
(2021- yil yanvar-fevral)

XSST tarkibi	mln. AQSh dollari		O'tgan yilga nisbatan, % da		Umumiy hajmga nisbatan, %da	
	2020 yil	2021 yil	2020 yil	2021 yil	2020 yil	2021 yil
Jami eksport	107,2	140,7	72,0	131,2	100	100
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	13,4	19,5	35,8	145,5	18,9	13,9
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,1	100	399 p	0,0	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	2,2	2,7	35,8	121,1	2,1	1,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	18,8	33,9	79,9	180,1	17,6	24,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1,6	2,8	13,0	176,6	1,5	2,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	8,6	7,8	68,0	90,6	8,0	5,5
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	20,3	31,6	64,3	155,9	18,9	22,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	34,9	35,7	88,5	102,3	32,5	25,4
Turli xil tayyor buyumlar	7,0	5,8	196,5	82,3	6,6	4,1
Xizmatlar	0,4	0,9	47,7	215,7	0,4	0,6

Importning eng katta ulushi, jumladan, mineral yoqilg'i yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (46,5 %), sanoat mahsulotlari (20,2 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (20,1 %) MDH mamlakatlariga to'g'ri keladi, boshqa xorijiy mamlakatlarga esa eng katta ulush mashinalar va transport asbob-uskunalari (50,5 %) va sanoat mahsulotlar (24,8 %), hissasiga to'g'ri keladi.

IMPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar-fevral, ulushi, % da)

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2019-yilning mos davriga nisbatan oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar 12,9 %dan 13,9 %ga ko'paydi, mineral yoqilg'i, Kimyoviy vositalar va boshqa toifaga kiritilmagan shunga o'xshash materiallar 8,5 % dan 5,5 %ga kamaydi.

XSST tarkibi	2019-y.	2020-y.	2021-y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	12,9	12,5	13,9
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	4,2	2,	1,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	15,8	17,6	24,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,6	0,4	0,6
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	8,5	8,0	5,5
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	21,2	18,9	22,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	26,5	32,5	25,4
Turli xil tayyor buyumlar	2,4	6,6	4,1
Xizmatlar	0,6	0,4	0,6

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLAR DINAMIKASI

(2021 –yil yanvar-fevral, mln. AQSH dollari, ulushi, %da)

Hisobot davri yakunlariga ko'ra, import bo'yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida (31,9 %) ulushi bilani Qozog'iston Respublikasini (20,3 %) hamda Rossiya Federatsiyasini (15,1 %) ortda qoldirgan holda, birinchi o'rinni egalladi.

TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK HAMKOR DAVLATLAR
(yanvar-fevral)

Davlatlar	mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		O'zni	
	2020-y.	2021-y.	2020-y.	2021-y.	2020-y.	2021-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	39,8	44,8	123,5	112,7	1	1
Qozog'iston	21,0	28,5	53,6	135,6	2	2

Rossiya Federatsiyasi	20,2	21,2	58,3	105,2	3	3
Turkmaniston	0,8	11,8	180,4	15,6 p	11	4
Qirg'iz Respublikasi	5,2	7,4	149,1	142,2	5	5
Turkiya	7,4	5,3	156,4	71,0	4	6
Koreya Respublikasi	3,2	4,1	77,1	129,3	6	7
Tojikiston	1,5	2,6	62,7	167,9	8	8
Ekvador	0,9	2,3	288,8	260,0	9	9
Chehiya	0,0	1,9	14,5	75,5 p	20	10
Germaniya	0,9	1,7	11,1	195,2	10	11
Litva	0,3	1,2	13,2	394,6	13	12
Tayvan	0,0	0,9		327,p	19	13
Niderlandiya		0,9		100	18	14
Italiya	1,8	0,8	250,2	47,9	7	15
Ukraina	0,4	0,8	16,2	185,2	12	16
Hindiston	0,3	0,7	32,6	257,2	14	17
BAA	0,1	0,6	100	746,9	16	18
Polsha	0,1	0,6	5,3	971,0	16	19
Shveysariya	0,1	0,5	25,2	487,0	17	20

2020-yil bilan taqqoslaganda import bo'yicha eng yuqori beshtalikda o'zgarish kuzatilmadi.

**FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR
KESIMIDA EKSPORT HAJMI**
(yanvar-fevral 2021- yil)

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Qo' qon shahri 23,2 % ulush bilan 32,7 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat importi tarkibida eng quyi ulushni Rishton tumani **0,3** % ulush

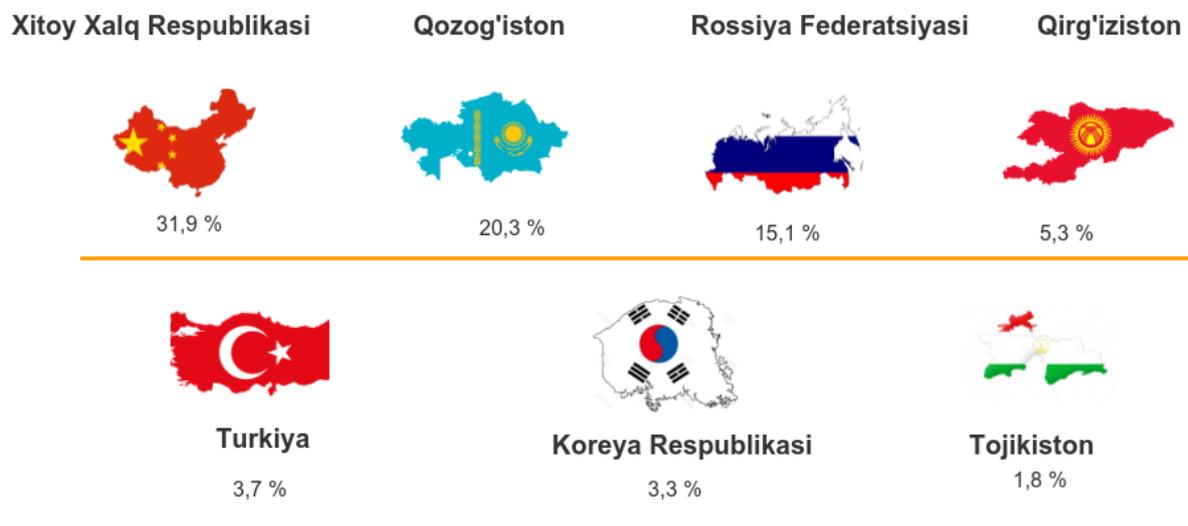
Hududlar	2020-y. mln. AQSH doll	2021-y. mln. AQSH doll	O'sish sur'ati, % da
<i>Jami:</i>	107,2	140,6	131,2
Farg'ona sh.	23,5	27,1	115,3
Qo'qon	14,8	32,7	220,7
Quvasoy	3,3	5,1	153,0
Marg'ilon	9,8	11,3	114,8
<i>tumanlar</i>			
Oltiariq	3,3	3,7	111,9
Qo'shtepa	2,9	3,3	114,3
Bag'dod	1,0	1,1	103,9
Buvayda	0,7	1,1	159,7
Beshariq	1,7	1,9	111,3
Quva	1,1	1,7	144,2
Uchko'prik	16,2	19,9	122,5
Rishton	0,9	0,4	43,0
So'x	0,1	0,7	479,9
Toshloq	3,0	2,7	91,6
O'zbekiston	4,9	1,7	34,8
Farg'ona	11,7	6,5	56,2
Dang'ara	6,3	6,6	106,2
Furqat	0,3	0,6	202,2
Yozyovon	1,7	12,6	737,1

bilan **0,4** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ILUSHI (2021-yil yanvar-fevral)

2021-yil yanvar-fevral yakuni bo'yicha Farg'ona viloyati tomonidan 51 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy, Qozog'iston, Rossiya Federatsiyasi, Turkiya, Qirg'iziston, Tojikiston va Koreya Respublikasi) jami importning 89,4 % ini tashkil qiladi, bu 125,8 mln. AQSh dollarini tashkil etadi.

Viloyatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilangani sari va ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida mashina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o'sishi tabiiydir. Shunday qilib, Xitoy, Qozog'iston, Rossiya, tomonidan kiritilgan katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI (2021-yanvar-fevral, ulushi, %da)

2021-yil yanvar-fevral oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 864,8 ming. AQSh dollarini yoki jami import hajmining 0,6 %ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 2,1 martaga kopaydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi boshqa ishbilarmonlik xizmatlari (98,9 %) va boshqa xizmatlar (1,1 %) tashkil etdi.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi.
Tel.:(73)-249-87-18**